

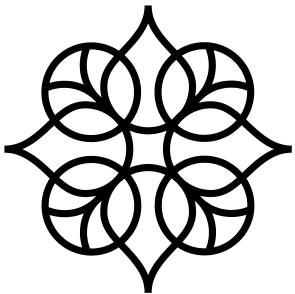
Sairaanhoidopiirin tilinpäätös ja peruspääoman alentaminen

14.3.2023
Kunnanjohtajakokous

Aija Suntioinen, Jan Tollet

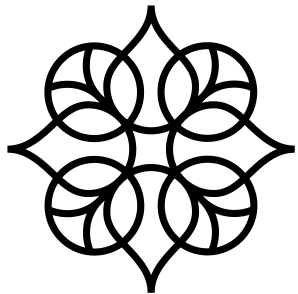
Tilinpäätöksen valmistelu

- Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätöksen valmistelu on loppuvaiheessa
- Hyvinvointialueiden voimaannolain (616/2021) mukaisesti sairaanhoitopiirin vuoden 2022 tilinpäätöksen allekirjoittavat hyvinvointialuejohtaja ja aluehallitus ja sen hyväksymisestä päättää aluevaltuusto. Tilinpäätös käsitellään aluehallituksessa 28.3.2023.
- Keski-Suomen sairaanhoitopiirin valtuusto on päättänyt sairaanhoitopiirin peruspääoman alentamisesta 17.6.2022 osana alijäämän kattamisen keinoja
- Sairaanhoitopiirin vuoden 2022 tilinpäätös on valmisteltu sairaanhoitopiirin hallituksen 28.12.2022 linjaamalla tavalla: ”Vuodelta 2022 laadittava tilinpäätös valmistellaan valtuuston lainvoimaisen päätöksen mukaisesti ja siinä huomioidaan sairaanhoitopiirin peruspääoman alentaminen 24 miljoonalla eurolla. Tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä todetaan pyydetty lausunto ja siihen saatu Kuntakilan sihteerin vastaus.”

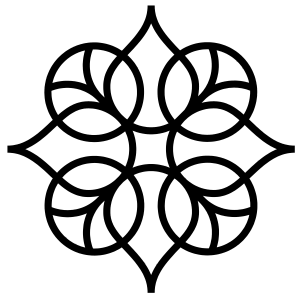

Tilanne

- Sairaanhoidopiirin tilintarkastaja on nyt todennut, että tilinpäätös on virheellinen, jos alijäämä katetaan peruspääomasta ja suositellut korjaamaan asian voimassaolevan kirjanpito-ohjeistuksen mukaiseksi

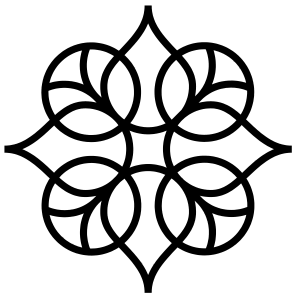
Taustaa

- Valtuuston 17.6.2022 päätös peruspääoman alentamisesta on lainvoimainen
- Sairaanhoidopiirin tilintarkastajan 25.11.2022 väliraportissa oli uusi suositus: peruspääoman alentamisesta tulisi pyytää lausunto Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja Kuntajaostolta.
- Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto käsitteli 20.12.2022 sairaanhoidopiirin lausuntopyynnön ja päätti, ettei se anna asiasta uutta lausuntoa vaan lausuntopyyntöön vastataan sihteerin kirjeellä. Jaoston vastauksen mukaan lausuntopyyntö ei sisältänyt sellaisia kirjanpito-oikeudellisia seikkoja, että hyvinvointialue- ja kuntajaoston tulisi hyvän kirjanpitotavan yleiseksi ohjaamiseksi antaa uusi lausunto.
- Tämän jälkeen sairaanhoidopiiri pyysi asiasta lausuntoa vielä sairaanhoidopiirin tilintarkastajalta. Sairaanhoidopiirin tilintarkastajalta 28.12.2022 saadun vastauksen mukaan Kuntakilan sihteeriltä saadussa kirjeessä on selkeästi kielteinen suhtautuminen peruspääoman alentamiseen. Tilintarkastaja ei kuitenkaan voi suoraan todeta, että kuntayhtymä ei voisi toimia valtuuston päätöksen mukaan, sillä peruspääoman alentaminen kuuluu valtuuston toimivaltaan. Tällaisten perustavaa laatua olevien kysymysten ratkaiseminen on oikeuskäytännössä katsottu kuuluvan kunnallisen itsehallinnon piiriin.
- Sairaanhoidopiirin hallitus päätti 28.12.2022, että vuodelta 2022 laadittava tilinpäätös valmistellaan valtuuston lainvoimaisen päätöksen mukaisesti ja siinä huomioidaan sairaanhoidopiirin peruspääoman alentaminen 24 miljoonalla eurolla. Tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä todetaan pyydetty lausunto ja siihen saatu Kuntakilan sihteerin vastaus.

Ministeriöiden huomio

- Hyvinvointialueen ja ministeriöiden (STM, SM, VM) välisessä lakisääteisessä ohjausneuvottelussa ministeriöt nostivat esiin sairaanhoitopiirin peruspääoman alentamisen ja kysymyksen siitä, onko tehty peruspääoman alentaminen ristiriidassa hyvinvointialueita koskevan voimaantulon kanssa.
- Neuvottelun jälkeen sairaanhoitopiirin tilintarkastajalta pyydettiin vielä kannanottoa ennen aluehallituksen tilinpäätöskäsittelyä siihen, onko menettelytapa ristiriidassa voimassa olevien säädösten kanssa niin, että sitä tulisi korjata vai voidaanko näin valmisteltu tilinpäätös hyväksyä ja allekirjoittaa.

Tilintarkastajan kannanotto

”Olen tätä asiaa käynyt läpi KPMG:n muidenkin JHT-tarkastajien kanssa ja mikäli alijäämä tullaan kattamaan peruspääomasta kuntayhtymävaltuuston päätöksen mukaisesti, tulee tästä tilintarkastuskertomukseen maininta.

Tämä vaikuttaa siis suoraan tähän tilintarkastuskertomuksen lausuntoon:

Kuntayhtymän tilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta.

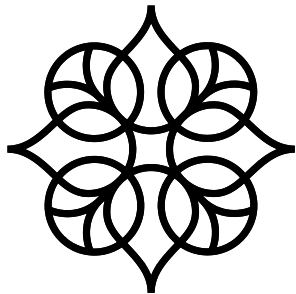
Tässä yhteydessä tilintarkastajan on tarkastettava, onko tilinpäätös laadittu kirjanpitolain ja kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamien ohjeiden mukaisesti.

Viimeisimmän kuntajaoston ohjeistuksen ja myös joulukuussa saadun sihteerin vastauksen perusteella mielestämme alijäämän kattaminen peruspääomasta ei ole voimassa olevien kirjanpitosäädösten mukainen tapa toimia. Eli siltä osin **tilinpäätös olisi näkemyksemme mukaan virheellinen, jos alijäämä katetaan peruspääomasta**. Vuoden 2022 tilintarkastus on vielä kesken, joten en ole vielä muodostanut lopullista kantaa siitä, tulisiko asiasta tämän lisäksi tilivelvollisiin kohdistuva muistutus.

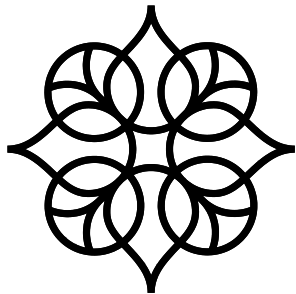
Suosittelen korjaamaan asian voimassaolevan kirjanpito-ohjeistuksen mukaiseksi, jonka mukaan jäsenkuntien tulisi kattaa 31.12.2022 mennessä kertyneet alijäämät.”

Eteneminen

- Valtuuston päätös peruspääoman alentamisesta on lainvoimainen, mutta sairaanhoitopiirin tilintarkastaja on todennut, että tilinpäätös on virheellinen, jos alijäämä katetaan peruspääomasta ja suositellut korjaamaan asian voimassaolevan kirjanpito-ohjeistuksen mukaiseksi.
- Käytännössä korjaaminen tarkoittaa tilinpäätöksen valmistelussa sitä, että
  - Kirjanpidossa tehty peruspääoman alentaminen 24 M€ perutaan
  - Jäsenkunnilta laskutetaan vastaavasti 24 M€
  - Valmisteltu tilinpäätös korjataan tämän mukaisesti
- Tilintarkastajalta pyydettiin vielä täsmennystä siihen, mikä on tässä tilanteessa oikea päätöksentekomenettely

Varmistus tilintarkastajalta oikeasta menettelytavasta / päätöksen- tekomenettelystä

Onko menettely näin oikein?

Tilinpäätöstä korjataan (siitä huolimatta, että menettely on erilainen kuin valtuuston lainvoimaisen päätöksen mukaan) niin, että

- Kirjanpidossa tehty peruspääoman alentaminen 24 M€ perutaan
- Sairaanhoidopiirin jäsenkunnilta laskutetaan vastaavasti 24 M€, jotta alijäämä tulee lainsäädännön mukaisesti katettua
- Valmisteltu tilinpäätös korjataan tämän mukaisesti

Tilinpäätösasiakirjaan kirjoitetaan, että tilinpäätös on valmisteltu tältä osin eri tavalla kuin valtuuston lainvoimainen päätös.

Päätöksenteossa asia käsitellään osana tilinpäätöksen käsittelyä ja asia vahvistetaan hyväksymällä ja allekirjoittamalla tilinpäätös.

Tämä todetaan lisäksi tilinpäätöspykälässä omana päätöskohtanaan.

Hei,

Mielestäni tämä menettelytapa on oikea tässä tilanteessa.

Aluehallitus ja johto vastaa tilinpäätöksen laatimisesta. Mikäli näin toimitaan, alijäämän kattaminen myös käsitellään voimassaolevien säädösten mukaisesti. Tätä kautta asia tulee myös aluevaltuuston käsittelyyn, joka käyttää hyvinvointialueen ylintä päätösvaltaa ja on sitä kautta kuntayhtymävaltuuston ”jatkaaja”.

Terv.

Elina Pesonen

KHT, JHT

KPMG OY Ab

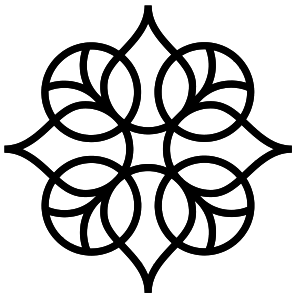
Rantakatu 10, 2.krs

67100 Kokkola

+358 505 877 669

Kysymyksiä 1/5

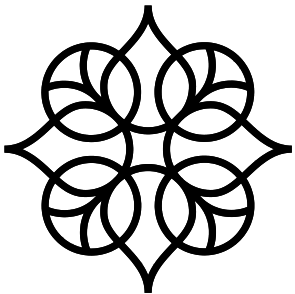
- Alijäämän kattaminen osin peruspääoman alentamisella siis puretaan..., nyt vaikka alijäämä oli sovittu katettavaksi käytön mukaisella prosentilla, niin hiukan kaipaisin kuitenkin tämän iltapäivän palaverissa perusteluja sille, että miksi tämän peruspääoman alentamisen peruminen käsitellään käytön mukaisin suhtein - kunnissahan on peruspääomaa vastaavat omaisuuserät taseessa ja tämä ei nyt "kättele" näitä omaisuuseriä millään tavalla. Perusteluja vain kaipaamme menettelyyn.
  - Kyse on alijäämän kattamisesta, joten on loogista toimia samoin kuin muilta osin alijäämän kattamisen yhteydessä. Alijäämän kattamisen jakoperusteeksi sovittu palvelujen käytön suhde.
- Yhteisiä laillisia/juridisia perusteluja menettelylle kaipaamme myös vielä täällä Jyväskylässä. Emme voi laittaa meille lähetettyä lisälaskua maksuun ilman niitä.
  - Perustelut menettelylle kuvattu edellä.
  - Laskujen osalta sovittu talousjohtajien tapaamisessa 9.3.2023, että laskujen eräpäivät siirretään siten, että laskut erääntyvät vasta aluehallituksen tilinpäätöskäsittelyn jälkeen.

Kysymyksiä 2/5

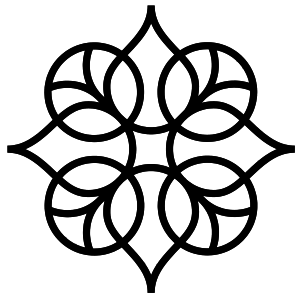
- Puuttuisin myös tähän kysymyksenasetteluun: Hyvinvointialueen ja ministeriöiden (STM, SM, VM) välisessä lakisääteisessä ohjausneuvottelussa ministeriöt nostivat esiin sairaanhoitopiirin peruspääoman alentamisen ja kysymyksen siitä, onko tehty peruspääoman alentaminen ristiriidassa hyvinvointialueita koskevan voimaanpanolain kanssa. Tilintarkastajan antama lausunto ei kyllä tähän kysymykseen ota mitään kantaa ja sen tähden olisi tullut toimia kuten on sovittu, eli kattaa alijäämä peruspääomaa alentamalla.

- Voimaanpanolain 33 §
Kuntayhtymän taseeseen kertyneet ali- ja ylijäämät
Edellä 20 §:ssä tarkoitettujen kuntayhtymien ja HUS-sairaanhoitopiirin jäsenkuntien on katettava kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä kuntalain (410/2015) säännösten mukaisesti ennen kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialueelle ja HUS-yhtymään. Taseeseen kertyneen ylijäämän käsittelystä kuntayhtymän jäsenkunnat päättävät kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti.
- Tilintarkastaja on todennut, että tilinpäätös on virheellinen jos alijäämä katetaan peruspääomasta ja suositellut korjaamaan asian voimassaolevan kirjanpito-ohjeistuksen mukaiseksi, jonka mukaan jäsenkuntien tulisi kattaa 31.12.2022 mennessä kertyneet alijäämät.

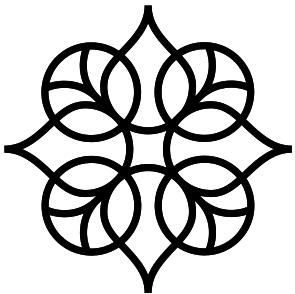
Kysymyksiä 3/5

- Millä perusteella KSSHP:n tilinpäätös muuttuisi, ilman että hyvinvointialueen valtuusto ensin käsittelee KSSHP:n peruspääomaa. Ja miksi hyvinvointialue ei kesäkuussa valittanut KSSHP:n valtuuston päätöksestä tai joulukuussa KSSHP:n hallituksen.
  - Menettelytapa kuvattu edellä: tilinpäätös valmistellaan tilintarkastajan suosituksen mukaisesti, päätös syntyy tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä aluehallituksessa ja aluevaltuustossa
- Ketkä ministeriöiden viranhaltijat virkavastuulla ovat olleet sitä mieltä, että sairaanhoitopiiri on tehnyt voimaanpanolain vastaisia päätöksiä
  - Asian nosti neuvottelussa esiin VM:n budjettineuvos Tanja Rantanen, joka piti tilaisuudessa valtiovarainministeriön puheenvuoron
- Mitä voimaanpanolain pykälää / pykälää on rikottu ja miten heidän mielestään - tämä olisi hyvä saada kuntiin kirjallisena tietona
  - Viittasivat voimaanpanolain mukaiseen velvollisuuteen alijäämän kattamisesta (alijäämän kattamisvelvollisuudesta säädetään voimaanpanolain pykälässä 33§) ja lisäksi totesivat kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston lausunnon 127/2022

Kysymyksiä 4/5

- Ja toinen keskeinen asiahan on se, ettei ksshp:n tilintarkastajan lausunnossa nouse millään tavalla esiin nyt sitten mikään voimaanpanolain pykälä, mitä vastaan ksshp:n lainvoimaisissa päätöksissä olisi rikottu, eikö niin? Vai, mihin voimaanpanolain mukaisiin (koska siihen nojautuen ministeriön pyynnöstä tarkastelua on nyt tehty) perusteisiin hyvinvointialueen aikomus muuttaa ksshp:n lainvoimaisia päätöksiä perustuu?
  - Tilintarkastaja on todennut, että tilinpäätös on virheellinen jos alijäämä katetaan peruspääomasta ja suositellut korjaamaan asian voimassaolevan kirjanpito-ohjeistuksen mukaiseksi, jonka mukaan jäsenkuntien tulisi kattaa 31.12.2022 mennessä kertyneet alijäämät.
- Missä hyvinvointialueen luottamuselimissä ja miten tätä asiaa (ksshp:n lainvoimaisen päätöksen kumoamista) on käsitelty ja miten, ennen kuin hyvinvointialue on päättänyt eilen ja tänään lähestyä kuntia?
  - Menettelytapa kuvattu edellä: tilinpäätös valmistellaan tilintarkastajan suosituksen mukaisesti, päätös syntyy tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä aluehallituksessa ja aluevaltuustossa.

Kysymyksiä 5/5

- Miksi ei käytetä hallintolain mukaista ylimääräistä muutoksenhakua?
- Kyse on kirjanpitoon ja tilinpäätöksen valmisteluun liittyvästä kysymyksestä, johon hyvinvointialueella on voimaantulolain perusteella toimivalta. Asia käsitellään päätöksenteossa hyvinvointialueen aluehallituksessa ja aluevaltuustossa tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä. Hyvinvointialueella ei ole tästä syystä tarvetta hakea muutosta sairaanhoitopiirin valtuuston tekemään päätökseen.

